

کنفرانس های ریاضی در ایران

منوچهر میثاقیان

اولین کنفرانس ریاضی کشور در دهم فروردین ماه سال ۱۳۴۹ به —
اهتمام گروه ریاضی دانشگاه شیراز برپا شد .
این کنفرانس در نوع خود شاید اولین کنفرانس علمی ایران بود که به صورت
سراسری برگزار می شد . در گزارش این کنفرانس اسامی ۱۰۰ نفر شرکت کننده
فهرست شده است که اکنون برخی از آنان چهره در خاک دارند . در این فهرست
تنها نام سه نفر از بانوان کشور دیده می شود ، که از این سه تن ، تنها یکی —
نفرشان عضو هیات علمی بود و دو دیگر دانشجو بودند .
چهره ^۶ سرشناس این کنفرانس زنده یار ددکتر محسن هشترودی بوده است .
اگرچه در سالهای بعد و در کنفرانس های پی در پی بعد از آن برخی از
سرشناس ترین ریاضیدانان جهان از قبیل :
سوبلف (۱) ، دیودونه (۲) ، مک کارتی (۳) ، بیرکهف (۴) ، هالموس (۵) ،

هرشتاین (۶) ، ناگی (۷) ، هرماندر (۸) ، لورمن (۹) ، رنه توم (۱۰) ، کوهن (۱۱) و

چندتن دیگر شرکت کردند و در زمینه های دیگری از لحاظ بهبود کیفیت و شناساندن این کنفرانس به دنیا گام های موثری برداشته شد ، اما از همین کنفرانس به بعد به طور چشم گیری کیفیت و چگونگی برگزاری کنفرانس ها کاهش یافت و دانسته نیست که آیا بهبودی در وضع آن صورت خواهد گرفت یا نه ؟ شاید برگزاری آن در سال های اخیر بیشتر به لحاظ جلوگیری از توقف کامل آن باشد تا مگر فرصتی برای بهبود آن فراهم شود .

از پیامدهای مهم این کنفرانس ها ، تشکیل انجمن ریاضی ایران است که در همان اولین کنفرانس طرح تشکیل آن ارائه و پی گیری شد و در دومین کنفرانس ریاضی کشور که در فروردین سال ۱۳۵۰ در دانشگاه صنعتی شریف برگزار گردید ، رسماً تشکیل شد . از جمله کارهای دیگری که در خلال تشکیل کنفرانس های ریاضی کشور صورت پذیرفت برگزاری مسابقات ریاضی بین دانشجویان دوره های لیسانس دانشگاه های کشور است که به واقع جزو کارهای انجمن ریاضی ایران باید به شما آید .

انجمن ریاضی ایران در سال ۱۳۵۶ با همت و ابتکار گروه ریاضی دانشگاه اهواز یک سمینار دو روزه ، جبر برگزار کرد ، و در سال بعد سمینار دیگری در زمینه آنالیز در دانشگاه فردوسی (مشهد) برگزار شد . این گونه سمینارهای تخصصی نیز به فراموشی سپرده شد و سمینار آنالیز تابعی در بهمن ماه امسال در دانشگاه صنعتی شریف می تواند تلاشی برای بازسازی این سمینارها باشد . از نکات قابل توجه اولین کنفرانس یکی تقدیر و تشویق از عبدالحسین مصحفی مدیر و ناشر مجله ، یکان ، تنها مجله ریاضی منظم ایران ، توسط زنده یاد

دکتر محسن هشترودی است که شاید تنها فردی بود که ارزش و اهمیت انتشار مجله ریاضی در سطح دبیرستان را همیشه گوشزد می کرد و خود از حاکمان همیشگی یکان بود. دیگری صراحت و تاکید دکتر هشترودی در مخالفت با یکان سازی برنامه های ریاضی دانشگاه های کشور بود که اکنون پس از گذشت ۱۵ سال برای همه دست اندرکاران دانشگاهی خوبی اهمیت خود را یافته است.

از برگزاری چهارمین کنفرانس ریاضی کشور، که در دانشگاه تهران تشکیل شد (فروردین ۱۳۵۲)، بیاید از درو رخ داد نام ببریم. یکی برگزاری اولین مسابقه ریاضی بین دانشجویان که بیشتر ذکرش رفت، و دیگری انتشار دو نشریه ریاضی که مستقلاً و بدون اطلاع از یکدیگر توسط دانشگاه صنعتی شریف و دانشگاه تهران، به هنگام افتتاح کنفرانس منتشر شدند. نشریه دانشگاه صنعتی شریف "الگوریتم" نام داشت و توسط گروهی از دانشجویان گروه ریاضی و علوم کامپیوتر این دانشگاه تهیه شده بود. این نشریه به صورت پلی کپی و با جلد و صافی نسبتاً خوب و شکیل منتشر می شد.

دومین نشریه "گویا و گنگ" نام داشت که توسط دانشجویان گروه ریاضی دانشگاه تهران تهیه شده بود، "گویا و گنگ" به صورت حرفه جینی در چاپخانه دانشگاه تهران چاپ و منتشر می شد و از کیفیت چاپ و صافی بسیار خوبی برخوردار بود، متأسفانه از "گویا و گنگ" تنها دو شماره منتشر شد.

یکی دیگر از کنفرانس ها که تفاوتی خاص با دیگر کنفرانس ها داشت، هشتمین کنفرانس ریاضی است که در نوروز ۱۳۵۶ در دانشگاه صنعتی شریف برگزار گردید. دو موضوع باعث تمایز این کنفرانس می شود. یکی آنکه بجای سخنرانان مدعو خارجی، که عمدتاً از بین ریاضیدانان برجسته خارجی

انتخاب می‌شدند، از ریاضیدانان سرشناس ایرانی مقیم خارج نیز دعوت شده بود، و اینان عبارت بودند از: پرفسور اکبرزاده، پرفسور هدایت، دکتر آبیان، دکتر امیرمعز، و پرفسور غفاری. دیگری بحث وجدلی بود که درباره تاسیس دوره دکتری ریاضی در ایران بین دو گروه از دست اندرکاران ریاضی کشور در گرفت. در هر حال بسیاری از آرزوها و خواسته‌های شرکت‌کنندگان در اولین کنفرانس به دست فراموشی سپرده شد و هر چند انجمن ریاضی ایران از موفق‌ترین انجمن‌های علمی در کشورمان است ولی در مقایسه با انجمن‌های مشابه در سایر کشورها، موفق نبوده است. امید است در آینده با تقویت بینه علمی مملکت، ریاضیات ایران نیز مسیر ترقی و تعالی را بپیماید.

توضیحات

McCarty	(۳) Dieudune	(۲) Sobolov	(۱)
Herestine	(۶) Halmos	(۵) Birkhoff	(۴)
Lederman	(۹) Hormander	(۸) Nagy	(۷)
Cohen	(۱۱)	Rene Thom	(۱۰)